

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö VN/18125/2025

Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt 18.06.2025 lähettämän lausuntopyynnön jakelun mukaisesti lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi. Tämä lausunto annetaan sitä lausuntopyynnössä Opetushallitukselta pyytämättä. Opetushallituksen lausunto annetaan ministeriön ensisijaisen toiveen mukaisesti Lausuntopalvelu.fi -palvelussa ja lähetetään myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon. Opetushallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

"1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa eri taiteenalojen koulutusta, joka tukee oppilaan kasvua varhaisiästä lähtien, elinikäistä oppimista, taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Opetus edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestäväää elämäntapaa sekä yksilön hyvinvointia."

Muutosehdotus:

Pykäläesityksen momentti esitetään jaettavaksi kahdeksi momentiksi seuraavasti.

Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen koulutusta.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ja elinikäistä oppimista varhaisiästä lähtien, hänen taidesuhteensa ja taitojensa muodostumista sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Opetus edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestäväää elämäntapaa ja yksilön hyvinvointia.

Opetushallitus esittää harkittavaksi olisiko taiteen perusopetusta edelleen tarkoituksenmukaista suunnata nykyisen kaltaisella säännöksellä ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Opetushallitus toteaa, että työryhmän esityksessä korostetaan taiteen perusopetuksen rakenteen selkeyttämistä. Nykyisen taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 1 §:ssä säädetään, että taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Työryhmä ehdottaa poistettavaksi nykyisen lain mukaisen ilmauksen lasten ja nuorten ensisijaisuudesta ja viittaa epäselvyyksiin säännöksen tulkinnassa sekä eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisuun (EOA 6832/2017). Opetushallitus katsoo, että tämän ehdotuksen perusteluja olisi ollut tarpeellista avata ja kuvata seikkaperäisemmin. Raportissa ei myöskään kuvata työryhmän mahdollisesti pohtimia toteuttamisvaihtoehtoja, joissa taiteen perusopetuksen tarkoituksena olisi ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävä eri taiteenalojen koulutus.

Työryhmän ehdotuksen perusteluista poistaa taiteenalojen opetuksen ensisijaisuus lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen lainsäädännöstä:

Nykyisen lain ilmaus lasten ja nuorten ensisijaisuudesta on nähty ongelmallisena, koska säännös asettaa toiminnalle velvoittavuuden sijaan toivottavan lähtökohdan ja tavoitteen. Opetushallitus toteaa, että kasvatusta ja koulutusta säätelevään lainsäädäntöön sisältyy melko tyypillisesti myös järjestämiselle asetettuja tavoitteita ja tahtotilaa kuvaavia säännöksiä, jotka eivät ole yksiselitteisiä, tarkkarajaisia ja sellaisenaan velvoittavia. Työryhmän ehdottamaa uutta yhteistyötä koskevaa säännöstä (10 §) voidaan myös pitää sen luoteisena. Taiteen perusopetuksen järjestäminen edellyttää käytännössä aina jonkin tasoista yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Tarpeelliseksi katsomastaan yhteistyötä koskevan säännöksen mukaisesta taiteen perusopetuksen edistämisestä päättäisi koulutuksen järjestäjä.

Opetushallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että työryhmän lakiesitys ei muuttaisi asiantilaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussaan toteamasta. Koulutuksen järjestäjällä ei olisi päättäessään oppilaaksi ottamisesta mahdollisuutta käyttää valintaperusteena esimerkiksi hakijoiden kuulumista tiettyyn ikäryhmään. Esitetty säännösmuutos ei siten myöskään selkiyttäisi tai ratkaisisi nykyisiä koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten pedagogisia ja organisatorisia kysymyksiä taiteen perusopetuksen oppimäärän opintojen tarjonnassa eri ikäisille oppilaille. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että aikuisten opetuksen suunnittelun toteuttamisen lähtökohdat, pedagogiset ratkaisut, oppimisympäristöt ja työtavat eroavat monin tavoin lasten ja nuorten opetuksesta.

Ikärajojen asettaminen koulutuksen järjestäjän tai oppilaitoksen omilla päätöksillä ei ole oikeusasiamiehen päätöksen (EOA 6832/2017) mukaan mahdollista taiteen perusopetuksessa, koska taiteen perusopetuksen lainsäädäntöön ei sisälly täsmällistä säännöstä ikärajoista. Nykyisestä laista ei oikeusasiamiehen mukaan ilmene nimenomaisia perusteita, joiden nojalla taiteen perusopetuksen järjestäjä tai oppilaaksi ottamisesta päättävä oppilaitos voisi opetuksen tarjoamisessa tai

opiskelijavalinnassa kohdella henkilöitä jonkin perustuslain syrjintäkielloissa tarkoitetun perusteen, kuten iän, perusteella eri tavalla.

Työryhmän esityksen yhteys kansalliseen lapsistrategiaan ja kulttuuripoliittiseen selonteeseen:

Lasten ja nuorten asettamista lainsäädännössä ensisijaiseksi perustelisi resurssien rajallisuuden lisäksi myös kansallisen lapsistrategian (Valtioneuvoston julkaisu 2021:8) linjaukset, joita Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelman hallituskaudella 2023–2027 toimenpiteiden mukaisesti toteutetaan (Valtioneuvoston julkaisu 2024:52). Kansallisessa lapsistrategiassa muun muassa linjataan, että lasten mahdollisuus pitkäaikaiseen harrastamiseen turvataan sekä taiteen perusopetuksen merkitys osana koulutusjärjestelmää tunnustetaan ja vahvistetaan sitä siten, että se olisi yhä useammalle lapselle mahdollista eri puolilla maata. Yhtenä toimintasuunnitelman toimenpiteenä on kaikkien lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien vahvistaminen, jota edistettäisiin matalan kynnyksen harrastustoiminnan saatavuutta lisäämällä ja kiinnittämällä erityistä huomiota erityistarpeisten nuorten harrastuksiin pääsyyn.

Valtioneuvoston 28.11.2024 eduskunnalle antamassa Kulttuuripoliittisessa selonteossa (OKM044:00/2023, 2024:55) määritellyn onnistuneen kulttuuripoliitiikan edellytyksistä yksi on, että turvataan lasten ja nuorten osallisuus kulttuuriin ja kulttuurikasvatukseen sekä polut taiteen ja kulttuurin eri alojen harrastamiseen ja ammattilaisuuteen. Ensimmäinen yhdeksästä toimenpiteestä kulttuuriselonteossa asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi on ”Kulttuurin perusta tulevaisuuskestäväksi”, jota kuvataan muun muassa seuraavasti: ”Kaikkien osallisuutta kulttuurista edistetään. Erityisesti varmistetaan lasten ja nuorten mahdollisuudet kasvaa kulttuuriin, ja heidän luku-, kieli- ja mediataitojaan vahvistetaan.”

Taiteen perusopetuksesta lasten ja nuorten harrastamisen ja sitä kautta ammattilaiseksi kasvamisen mahdollistajana todetaan selonteossa seuraavasti: ”Saavutettava taiteen perusopetuksen järjestelmä mahdollistaa pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja tasolta toiselle etenevän eri taiteenalojen opiskelun varhaislapsuudesta aikuisikään ja luo perustan myös ammattilaisuuteen. Lasten ja nuorten taiteelliselle jatkokoulutukselle on yhä enemmän tarvetta.” (6.1.4, s. 46)

Taide- ja kulttuurikasvatuksella kehitetään paitsi lasten ja nuorten luovuutta myös tuetaan heidän hyvinvointiaan, oppimistaan ja osaamistaan. Lasten ja nuorten asettamisella lainsäädännössä ensisijaiseksi olisi todennäköisemmin myös paremmat edellytykset tukea ja edistää taiteen perusopetuksen saavutettavuutta erityisen haavoittuvassa asemassa oleville lapsille ja nuorille.

Työryhmän esityksen yhteys koulutuksen järjestämisen taloudellisiin resursseihin:

Opetushallitus näkee yhtenä keskeisenä perusteluna lasten ja nuorten asettamiselle lainsäädännössä ensisijaiseksi myös sen, että taiteen perusopetusta järjestetään pääosin julkisella rahoituksella ja valtion ja kuntien talouden lähivuosien näkymät ovat hyvin haastavat. Nykyinen lainsäädäntö on jo mahdollistanut aikuisille suunnatun taiteen perusopetuksen edistämisen ja tarjonnan laajentamisen. Aikuisten opetuksen tarjonta taiteen perusopetuksessa onkin lisääntynyt 2000-luvulla erityisesti vapaan sivistystyön ylläpitäjien oppilaitoksissa. Myös taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän ja yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 valmistelutyössä huomioitiin aikuisten opetuksen lähtökohtia, tarpeita ja myönteistä kehitystä.

Muu kommentti: Varhaisiän taidekasvatus

Raportissa varhaisiän taiteen perusopetus on jäänyt vähälle maininnalle. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että voimassa olevien taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden

2017 mukaisesti varhaisiän taidekasvatus on koulutuksen järjestäjän päätöksellä voinut kuulua taiteenalan yleisen tai laajan oppimäärän oppimäärään. Varhaisiän taidekasvatuksen järjestämisen lähtökohtia olisi lakiesitysluonnoksen perusteluissa tarpeellista välttämättä avattava enemmän. Nykyisellään varhaisiän taiteen perusopetuksesta on annettu yleiset ja taiteenalamuotoiset linjaukset sekä laajan että yleisen oppimäärän perustemääräyksissä.

Työryhmän raportissa varhaisiän kasvatuksesta todetaan vastoin nykytilaa, että varhaisiän taidekasvatus ei sisältyisi taiteen perusopetuksen oppimääriin. Esimerkiksi taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti ”Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta.” (Opetushallituksen määräys OPH-2069-2017)

Opetushallitus ehdottaa, että työryhmän ehdotusta täsmennettäisiin ja selvennettäisiin varhaisiän kasvatuksen osalta. Raportin kuvausta (s. 22) voitaisiin täydentää esimerkiksi seuraavalla tavalla ”Monissa taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa tarjotaan eri taiteenalojen varhaisiän kasvatusta, joka ei sisälly taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa annettuihin yleisen oppimäärän (500 tuntia) ja laajan oppimäärän (1 300 tuntia) laskennallisiin laajuuksiin. Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen sisällyttäminen taiteenalan yleisen tai laajan oppimäärän opintoihin päättää koulutuksen järjestäjä. Varhaisiän kasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta päätetään silloin opetussuunnitelmassa.

Opetushallitus toteaa, että taiteenalan varhaisiän taidekasvatuksen näkökulman sisällyttämistä taiteen perusopetuksen oppimäärän opintoihin tulee huolellisesti pohtia laadittaessa opetussuunnitelman perusteita sen jälkeen, kun eduskunta on mahdollisesti hyväksynyt uuden lainsäädännön ja tasavallan presidentti on sen vahvistanut.

Työryhmän raportissa todetaan, että ”Nykyiset opetussuunnitelman perusteet astuivat voimaan 20.9.2017...” (s.22, 2.4 Taiteen perusopetus käytännössä). Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että voimassa olevat laajan oppimäärän (Opetushallituksen määräys OPH-2068–2017) ja yleisen oppimäärän (Opetushallituksen määräys OPH-2069–2017) taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ovat tulleet voimaan 1.8.2018 alkaen toistaiseksi.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Oppimäärän mitoitus ja laajuus:

Yksi työryhmän keskeisistä ehdotuksista on, että taiteen perusopetuksessa olisi jatkossa yksi laajuudeltaan 50 opintopisteen oppimäärä. Opetusta opintopistettä kohti annettaisiin 20 opetustuntia. Opetushallitus suhtautuu varauksellisesti ehdotukseen, että taiteen perusopetuksessa olisi jatkossa yksi ehdotetun laajuinen oppimäärä. Opetushallituksen käsityksen mukaan se tulisi vaikuttamaan kielteisesti taiteen perusopetuksen järjestämisen edellytyksiin ja siten todennäköisesti heikentäisi tämän koulutuksen saavutettavuutta.

Opetushallitus katsoo, että mikäli lakiesityksen jatkovalmistelussa päädyttäisiin etenemään yhden oppimäärän suuntaisesti, tulisi lakiesityksessä ottaa työryhmän ehdotusta tasapainoisemmin huomioon taiteen perusopetuksen järjestämisen erilaiset lähtökohdat, resurssit ja haasteet. Yhden oppimäärän mallissa voidaan nähdä työryhmän raportissakin tunnistettuna potentiaalina esimerkiksi koulutusmuodon rakenteiden ja hallinnon selkiyttäminen, oppilaitosten käytäntöjen yhtenäistäminen ja toiminnan laadun kehittymisen systemaattisen seurannan mahdollistaminen.

Muista toteuttamisvaihtoehdoista ja vaikutusarvioista:

Opetushallitus pitää valitettavana, että työryhmän raportissa ei ole hahmoteltu ehdotukselle vaihtoehtoja nykyisten kahden oppimäärän kehittämismahdollisuuksien pohjalta. Vaihtoehtoisessa esityksessä olisi voitu lähteä rinnakkaisten oppimäärien tehtävien, tavoitteiden ja rakenteiden uudistamisesta nykypohjalta. Samalla olisi voitu pohtia, miten yleisen oppimäärän järjestämisen edellytyksiä olisi mahdollista vahvistaa taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoituksessa ja yhteistyötä edistämällä.

Ehdotus uuden yhden oppimäärän mitoituksesta ja laajuudesta olisi edellyttänyt tuekseen vaikutusarvioita siitä, miten kahden rinnakkaisen oppimäärän järjestelmästä luopuminen vaikuttaisi tällä hetkellä pelkästään taiteenalan yleisen oppimäärän mukaisia opintoja tarjoavien koulutuksen järjestäjien edellytyksiin siirtyä tarjoamaan esitetyn 1 000 oppitunnin laajuista oppimäärää. Näille koulutuksen järjestäjille taiteen perusopetuksen laajuus kaksinkertaistuisi ja sen mukaisesti järjestämisen kustannukset ja velvoitteet lisääntyisivät huomattavasti.

Yhden oppimäärän järjestämisedellytysten ja suorittamisen haasteista:

Kuten työryhmän raportissa todetaan, uudistus kasvattaisi nykyisen yleisen oppimäärän (laskennallinen laajuus 500 tuntia) osalta oppimäärän laajuutta merkittävästi, mutta pienentäisi oppimäärän laajuutta verrattuna nykyiseen laajaan oppimäärään (laskennallinen laajuus 1 300 tuntia).

Esityksen mukainen oppimäärän säännös edellyttäisi taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän järjestäjiltä entistä enemmän resursseja ja lisäisi koulutuksen järjestämisestä muodostuvia kustannuksia. Siten esitys vaikuttaisi todennäköisesti negatiivisesti pienten toimijoiden järjestämisedellytyksiin. Osa näistä pienemmistä toimijoista saattaisi joutua lopettamaan taloudellisten haasteiden vuoksi toimintansa, mikä ei edistäisi taiteen perusopetuksen saavutettavuutta.

Esitetty yhden oppimäärän laajuus vaatisi oppilailta muun muassa enemmän pitkäjänteisyyttä kuin nykyisen yleisen oppimäärän opinnot. Ehdotettu uudistus saattaa myös nostaa oppilasmaksuja suhteessa yleisen oppimäärän opinnoista oppilailta perittäviin maksuihin, mikä todennäköisesti heikentäisi taloudellista saavutettavuutta eri väestöryhmissä. Erityinen haasteensa on, miten oppilaiden kiinnostus, sitoutuminen ja motivaatio aiempaa laajempiin ja kestoaltaan pidempiin tasolta toiselle eteneviin taiteen perusopetuksen oppimäärän opintoihin pidetään yllä. Lapsille ja nuorille on tarjolla paljon houkuttelevia harrastuksia.

Koulutuksen järjestäjien vastuista, velvoitteista ja yhteistyöstä:

Työryhmän ehdotuksessa ja sen perusteluissa painotetaan sitä, että uudistuksen onnistuminen edellyttäisi koulutuksen järjestäjien välistä aktiivista yhteistyötä ja toiminnan yhteensovittamista. Raportissa myös ennakoidaan, että osassa oppilaitoksia yhteistyön voidaan arvioida lisääntyvän merkittävässä määrin muiden taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa. Opetushallitus pitää

kannatettavana ja välttämättömänä, että koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten yhteistyön lisääntymistä toimialalla edistetään niin taiteenalojen pedagogisen osaamisen jakamisessa ja kehittämisessä kuin järjestämisen resurssien tarkoituksenmukaisessa hyödyntämisessä alueelliset tarpeet huomioiden. Koulutuksen järjestäjän vastuisiin ja velvoitteisiin yhteistyön lisäämisellä ei kuitenkaan olisi vaikutusta. Koulutuksen järjestäjällä tulisi jatkossakin olla ammatilliset, taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset tarjota lainsäädännön ja sen nojalla annettujen perusteiden tavoitteiden ja mitoituksen mukaisen oppimäärän opinnot kaikille oppilaaksi otetuille.

Opetushallitus toteaa, että työryhmän ehdotuksessa ei esitetä muutoksia koulutuksen järjestäjien vastuuseen järjestää koulutus taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön mukaisesti. Riippumatta yhteistyön laajuudesta taiteen perusopetuksen toteuttamisessa koulutuksen järjestäjä vastaisi edelleen kaikista laissa säädetyistä tehtävistä ja velvoitteista kuten julkisista hallintotehtävistä ja viranomaispäätöksistä koskien esimerkiksi oppilaaksi ottamista, oppilasmaksuja sekä todistuksen antamista.

Työryhmän raportissa todetaan, että aiempaa tiiviimmän oppilaitosyhteistyön myötä mahdollistuva etäyhteyksiä hyödyntävä opetus voisi tukea saavutettavuutta niillä alueilla, joissa lähiopetus ei ole mahdollista pitkien etäisyyksien takia tai siksi, että kelpoisuusvaatimukset täyttäviä opettajia ei ole saatavilla. Opetushallitus toteaa, että kokemukset ja pedagogiset käytännöt etäopetuksena järjestettävästä taiteen perusopetuksesta ovat rohkaisevia ja teknologian kehitys voi edelleen lisätä taiteenalojen verkko- tai monimuoto-opetusta. Taiteenalan opintojen järjestäminen etä- tai monimuoto-opetuksena ei todennäköisesti kuitenkaan tuo koulutuksen järjestäjälle kustannussäästöjä yksinomaan oppilaitoksessa annettavaan lähiopetukseen verrattuna. Eri taiteenalojen verkkopedagogiikassa haasteena nähdään myös digitaalisten oppimisympäristöjen rajoitteet taiteenalan pedagogiikalle ja sille ominaisille ilmaisukeinoille. Myös etäopetuksen oppimisympäristöjen fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen turvallisuuteen ja vastuisiin liittyvät näkökohdat edellyttävät pohdintaa ja ratkaisuja.

Mikäli lain valmistelu kuitenkin etenisi työryhmän ehdottaman yhden oppimäärän mukaisesti, Opetushallitus esittää siinä tapauksessa 3 §:ään lisättäväksi 5 momentti, jossa oppimäärän laajuudesta säädettäisiin raportissa esitettyä tarkemmin. Mikäli ehdotukseen yhdestä oppimäärästä tulee Opetushallituksen näkemyksen mukaisesti lakiesityksen jatkovalmistelussa muutoksia, seuraavassa lisättäväksi esitetty momentti ei olisi sellaisenaan soveltuva.

Raportissa todetaan yhden oppimäärän laajuudesta (s. 41) muun muassa, että ”Valtionosuuslaskentaa varten määriteltävä taiteen perusopetuksen oppilaskohtainen oppimäärän laajuus rahoituksen suoritteina olisi vähintään 1 000 opetustuntia ja enintään 1 500 opetustuntia.” Opetushallitus ehdottaa, että laissa tai asetuksessa taiteen perusopetuksesta säädettäisiin ehdotuksessa esitetyn lisäksi koulutuksen järjestäjän mahdollisuudesta tarjota hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuen taiteenalan oppimäärän suorittamiseen oppilaskohtaisesti enintään 75 opintopisteen laajuisen kokonaisuuden. Momenttia voitaisiin tarkentaa esimerkiksi seuraavassa hahmotellun mukaisesti.

Muutosehdotus:

Pykäläesitykseen esitetään lisättävä 5 momentti seuraavasti.

Oppilaan suorittaman taiteen perusopetuksen oppimäärän opintojen laajuus on vähintään 50 opintopistettä ja enintään 75 opintopistettä perustuen 2 momentissa tarkoitettuun opetussuunnitelmaan.

Muu kommentti:

Taiteen perusopetuksen historiasta ja nykytilasta:

Opetushallitus toteaa, että työryhmän raportissa kuvataan varsin niukasti taiteen perusopetuksen historiallista taustaa ja nykytilaa. Laajempi katsaus taiteen perusopetuksen kehitykseen olisi ollut perusteltua ottaen huomioon, että työryhmän tehtävänä on ollut valmistella esitys koulutusmuotoa säätelevän lainsäädännön uudistamiseksi.

Esimerkiksi suomalaisen musiikkikasvatusjärjestelmään oli jo pitkään kuulunut maineikas ja laadukas musiikkioppilaitosten antama opetus, kun niiden opetus tuotiin vuoden 1998 lakiuudistuksella osaksi taiteen perusopetusta (HE 86/1997 vp). Musiikin taiteen perusopetus on annettu lähes kokonaan laajan oppimäärän mukaisena, mistä on määrätty myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämissä taiteen perusopetuksen järjestämisluvissa. Raportin mukaan noin 90 prosentilla Sibelius-Akatemian ja sen nuorisokoulutuksen opiskelijoista on tausta taiteen perusopetuksessa (s. 22). Työryhmän raportissa olisi ollut myös eduksi kuvata lyhyesti niitä perusteluja, miksi kahden rinnakkaisen oppimäärän järjestelmään on aikanaan päädytty. Myös taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoituksen kehitystä voimassa olevan lainsäädännön (633/1998) aikana olisi ollut hyödyllistä taustoittaa hiukan laajemmin esimerkiksi opetustuntikohtaisen valtionosuuden piiriin kuuluvien taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjien monipuolistumisen ja määrän kasvun osalta.

Esityksessä todetaan korostettavan valtionosuusjärjestelmän merkitystä taiteenaloittaisen ja alueellisen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamisessa. Opetushallitus pitää saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamisessa tinkimättömänä lähtökohtana, että lakiuudistuksen toimeenpano ja kehitystyö rakentuisi tältäkin osin vuosikymmenien aikana saavutetuille taiteen perusopetuksen vahvuuksille sekä ainutlaatuisen koulutusmuodon merkityksen vaalimiseen osana koulutusjärjestelmäämme.

KOSKI-palvelun kehittämis- ja määrärahatarpeista:

Työryhmän ehdottaman lakiesityksen mukaisten uusien taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden takia KOSKI-tietovarantoon olisi toteutettava uusi tietomalli. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että uuden tietomallin toteuttaminen edellyttäisi erillisen, vähintään 30 000 euron määrärahan osoittamista sovelluskehittämiseen. Uudet opetussuunnitelman perusteet edellyttäisivät lisäksi asiantuntijatyötä, esimerkiksi tietomallin määrittelyä, KOSKI-tallennusohjeiden päivittämistä, käyttäjäkoulutusta, neuvontaa, asiakaspalvelua ja viestintää KOSKI-palveluun tehtävistä muutoksista.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan muutetuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä"

"Kunta voi sopia muun julkisen tai yksityisen yhteisön taikka säätiön kanssa taiteen perusopetuksen toteuttamisesta, jolloin kunta vastaa siitä, että koulutus järjestetään tämän lain mukaisesti." (3 momentti)

Muutosehdotus:

Pykäläesitykseen esitetään muutosta 4 §:n 3 momenttiin:

Kunta voi sopia muun julkisen yhteisön tai rekisteröidyn yksityisen yhteisön taikka säätiön kanssa taiteen perusopetuksen toteuttamisesta, jolloin kunta koulutuksen järjestäjänä vastaa siitä, että koulutus järjestetään tämän lain mukaisesti.

Muu kommentti:

Pykäläesityksen säännösten voi katsoa jossain määrin selkiyttävän kunnan tehtävää taiteen perusopetuksen järjestäjänä verrattuna voimassa olevaan lainsäädäntöön. Kunta vastaisi koulutuksen järjestäjälle taiteen perusopetuksesta annetussa laissa säädetyistä tehtävistä ja velvoitteista kuten voimassa olevan lainsäädännön nojalla on säädetty.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä"

Muutosehdotus:

Pykälän otsikon kieliopillista muotoa ehdotetaan muutettavaksi samaan kieliopilliseen muotoon kuten on 4 §:n ja 6 §:n otsikoissa.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjänä

"Järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä voi sopia taiteen perusopetuksen toteuttamisesta muun julkisen tai yksityisen yhteisön taikka säätiön kanssa." (2 momentti)

Muutosehdotus:

Pykälän 5 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavan seuraavalla tavalla:

Järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä voi sopia taiteen perusopetuksen toteuttamisesta muun julkisen yhteisön tai rekisteröidyn yksityisen yhteisön taikka säätiön kanssa.

Muu kommentti:

Pykäläesityksen säännösten voi katsoa jossain määrin selkiyttävän taiteen perusopetuksen järjestämisen lähtökohtia opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla verrattuna voimassa olevaan lainsäädäntöön.

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"Koulutuksen järjestämislupa voidaan myöntää, jos hakijalla on hakemansa koulutuksen toteuttamiseksi tarvittavat ammatilliset, toiminnalliset sekä taloudelliset edellytykset koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen." (2 momentti)

Muutosehdotus:

Pykäläesityksen 2 momentin sanajärjestystä ehdotetaan muutettavaksi:

Koulutuksen järjestämislupa voidaan myöntää, jos hakijalla on hakemansa koulutuksen toteuttamiseksi tarvittavat ammatilliset, taloudelliset sekä toiminnalliset edellytykset koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"Ministeriön tulee varata koulutuksen järjestäjälle mahdollisuus 3 momentissa tarkoitettujen puutteiden korjaamiseen kohtuullisessa ajassa ennen luvan muuttamista tai peruuttamista." (3 momentti)

Muutosehdotus:

Pykäläesitykseen esitetään muutosta 8 §:n 3 momenttiin:

Ministeriön tulee varata koulutuksen järjestäjälle mahdollisuus antaa selvitys järjestämisluvan edellytyksistään sekä mahdollisuus luvan 3 momentissa tarkoitettujen puutteiden korjaamiseen kohtuullisessa ajassa ennen luvan muuttamista tai peruuttamista.

Muu kommentti:

Pykäläluonnoksen neljännessä momentissa säädettäisiin ministeriön velvollisuudesta varata koulutuksen järjestäjälle mahdollisuus puutteiden korjaamiseen kohtuullisessa ajassa ennen luvan mahdollista muuttamista tai peruuttamista. Opetushallitus esittää pohdittavaksi tulisiko momenttia tarkentaa siten, että ministeriötä edellyttäisiin varaamaan koulutuksen järjestäjälle mahdollisuus antaa selvitys järjestämisluvan edellytyksistään sen lisäksi, että koulutuksen järjestäjälle olisi mahdollisuus puutteiden korjaamiseen kohtuullisessa ajassa ennen luvan mahdollista muuttamista tai peruuttamista.

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"Tässä laissa tarkoitettua koulutusta järjestetään taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa tai muissa oppilaitoksissa." (1 momentti)

Muutosehdotus:

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta järjestetään koulutuksen järjestäjien oppilaitoksissa tai muissa oppilaitoksissa noudattaen, mitä lain 4, 5 ja 6 §:ssä säädetään.

Opetushallitus kiinnittää huomiota, että momentin säännöstä voi pitää epäjohdonmukaisena, koska käsitteeseen taiteen perusopetuksen oppilaitos voi katsoa sisältyvän kaikki oppilaitokset, joissa annetaan tässä laissa säädettyä opetusta. Käsitettä taiteen perusopetuksen oppilaitos ei ole määritelty yksiselitteisesti ja riittävän tarkkarajaisesti koulutusmuodon lainsäädännössä, sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä.

"Taiteen perusopetuksen ohella voidaan järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa." (2 momentti)

Muutosehdotus:

Taiteen perusopetuksen ohella voidaan järjestää myös muuta taide- ja kulttuurikasvatusta sekä muuta toimintaa.

Opetushallitus esittää myös pohdittavaksi tulisiko koulutuksen järjestäjän muuta toimintaa koskevan säännöksen olla esitettyä avoimempi.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Muu kommentti:

Opetushallitus kannattaa ja pitää mahdollisen lakiuudistuksen toimeenpanon kannalta myönteisenä sitä, että taiteen perusopetuksen pedagogiikan, toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöihin liittyviä mallien ja hyvien käytänteiden kehittämiseen oppilaitoksissa panostettaisiin alueellisesti ja valtakunnallisesti. Opetushallituksen näkemyksen mukaan erityisesti taiteen perusopetuksen järjestäjien keskinäiseen yhteistyöhön ja asiantuntemuksen hyödyntämiseen tulisi eri tavoin panostaa ja kannustaa etsittäessä alueellisia ratkaisuja eri taiteenalojen pedagogiikan, saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi.

Opetushallitus toteaa, että vastuutehtävän toimeenpanossa olisi tarkoin pohdittava, miten mahdollisia vastuutehtäviä käytännössä koordinoitaisiin kansallisesti; mikä olisi esimerkiksi vastuutehtävien suhde mahdolliseen muuhun valtionavustuksilla rahoitettavaan taiteen perusopetuksen pedagogiseen kehittämistoimintaan. Opetushallitus katsoo myös, että mahdollisten vastuutehtävien toimeenpanossa tulisi ottaa huomioon mahdollisimman tasapainoisesti ja kattavasti Suomen eri alueiden kehittämistarpeet.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksessa esitetty alueellinen ja valtakunnallinen vastuutehtävä olisi sisällöltään ja velvoitteiltaan vaativa, laaja-alaista asiantuntemusta ja osaamista edellyttävä kehittämistehtävä. Vastuutehtävän tarkoituksen toteuttamiseen tulisi voida osoittaa valtion rahoitusta kunkin tehtävän velvoitteiden ja kohtuullisten kustannusten mukaisesti. Rahoituksen tulisi voida mahdollistaa myös vastuutehtävän velvoitteiden mahdollisimman pitkäjänteinen toteuttaminen, mihin valtiontalouden näkymät voivat tuoda haasteita.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

"16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Oppilaan osaamisen arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan osaamista tulee arvioida monipuolisesti." (1 momentti)

Muutosehdotus:

16 § Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista ja osaamista tulee arvioida monipuolisesti.

Opetushallitus ehdottaa, että pykäläluonnoksen otsikkoa ja 1 momenttia muutettaisiin siten, että säännöksessä todetaan osaamisen arvioinnin rinnalla käsite oppimisen arviointi. Näin pykäläluonnoksen 1 momentissa sisältyvä opintojen aikaisen arvioinnin näkökulma tulisi johdonmukaisemmin osaksi oppilaan arviointia koskevaa lakipykälää.

Oppimisen ja osaamisen arvioinnista taiteen perusopetuksessa:

Vuoden 2017 taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppimisen arviointi korvasi oppilaan arvioinnin käsitteen. (Vastaava ratkaisu tehtiin Opetushallituksen vuonna 2014 antamissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.)

Nykyisen lain 8 §:n 1 momentin ja sen pohjalta valmistellun lakiesityksen 16 §:n 1 momentin mukaisesti taiteen perusopetuksessa painotetaan arvioinnin tehtävää erityisesti oppimisen ja oppimaan oppimisen ohjaamisessa taidekasvatuksen kokonaisvaltaiseen pedagogiikkaan perustuen.

Taiteenalan arviointi on sidoksissa siihen, mitä ollaan oppimassa ja minkälaisesta oppimisprosessista on kyse. Käytännössä pääosa taiteenalan oppimisen ja osaamisen arvioinnista on formatiivista arviointia. Tällä opintojen aikaisella arvioinnilla tarkoitetaan oppimisprosessin aikana, tyypillisesti

oppitunneilla, annettavaa oppimista tukevaa palautetta ja ohjausta. Arviointi opintojen aikana voi olla luonteeltaan myös tietyn opetusperiodin päätteeksi annettavaa summatiivista, kokoavaa osaamisen arviointia. Formatiivinen arviointi on olennainen osa taiteen perusopetuksen pedagogiikkaa ja opettajien jokapäiväistä työtä. Esimerkiksi voimassa olevissa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa oppimisen arviointi nähdään oppilaan oppimisen ohjaamisena ja arviointina sekä oppilaan edistymisen ja osaamisen kehittymisen arviointina.

Muu kommentti:

Lakiesitysluonnoksessa todetaan, että ”Oppilaan näkökulmasta aiemmin suoritettujen opintojen tunnistaminen ja tunnustaminen voisi helpottaa, kun opetusta toteutettaisiin jatkossa kaikille yhteisen, yhden oppimäärän mukaisesti.” Opetushallitus toteaa, että muualla hankitun osaamisen tunnistamisen ja hyväksilukemisen helpottamiseksi olisi mahdollista säätää siitä taiteen perusopetuksen lainsäädännössä. Aiemmin suoritettujen opintojen ja muutoin hankitun osaamisen hyväksilukemisesta on määrätty nykyisellään opetussuunnitelman perusteissa.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Tiedonsaantioikeuden tuominen taiteen perusopetuksen lainsäädäntöön olisi Opetushallituksen näkemyksen mukaan kannatettavaa. Sillä parannettaisiin muun muassa tilastotietojen kokoamisen edellytyksiä ja viranomaisten mahdollisuuksia saada tietoja koulutusmuodon järjestämisestä.

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

"Opinnot, jotka on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, toteutetaan loppuun myönnetyn koulutuksen järjestämisluvan mukaisesti. Opinnot, jotka on aloitettu tämän lain voimaan tulon jälkeen, muutetaan tämän lain mukaisten opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittujen

opetussuunnitelmien mukaisiksi opinnoiksi, kun opetussuunnitelmat otetaan käyttöön edellä 1 momentin mukaisesti." (3 momentti)

Muutosesitys:

Opetushallitus ehdottaa, että pykäläluonnoksen 23 §:n 3 momentti poistettaisiin lakiesityksestä.

Työryhmän raportissa ehdotetaan, että laki taiteen perusopetuksesta tulisi voimaan 1.1.2027 alkaen. Uuden lain edellyttämät Opetushallituksen antamat taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja niiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otettaisiin käyttöön viimeistään 1.8.2028. Lakiehdotuksen 23 §:n 3 momentin mukaan opinnot, jotka on aloitettu tämän lain voimaantulon jälkeen, muutettaisiin tämän lain mukaisten opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittujen opetussuunnitelmien mukaisiksi opinnoiksi, kun opetussuunnitelmat otetaan käyttöön ehdotuksen 23 §:n 1 momentin mukaisesti.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että lain voimaantulon ja opetussuunnitelmien käyttöönoton välille muodostuisi yli puolentoista vuoden aika. Ehdotus näyttäytyy tältä osin erittäin ongelmallisena oppilaiden oikeusturvan näkökulmasta tarkasteltuna. Ratkaisussa oppilaat hakeutuisivat opiskelemaan tietämättä, mitä heidän lain voimaan tulon 1.1.2027 ja 1.8.2028 alkaen käyttöön otettavien opetussuunnitelmien välillä suorittamansa opinnot lopulta tulisivat olemaan uudessa taiteen perusopetuksen rakenteessa ja uusien opetussuunnitelmien mukaisina opintoina. Ongelmaton tämä järjestely ei olisi myöskään koulutuksen järjestämisen kannalta.

Lisäksi Opetushallitus katsoo, että tällaisenaan siirtymäsäännös johtaisi poikkeamiseen vakiintuneesta opetussuunnitelman käyttöönoton tulkinnasta, jonka mukaisesti ennen uuden opetussuunnitelman käyttöönottamista oppilaitokseen oppilaaksi otetut oppilaat opiskelevat kumotun perustemääräyksen mukaan laadittuja opetussuunnitelmia noudattaen.

Aiemman taiteen perusopetuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisten (tiettyinä ajanjaksona suoritettujen) opintojen kategorisesta hyväksilukemisesta säättäminen uuden lainsäädännön tasolla näyttäytyy myös osaamisen tunnustamisen ja opintojen hyväksilukemisen lähtökohdista epä johdonmukaisena ja poikkeuksellisen ratkaisuna.

Voimassa olevissa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista (2017) annettuihin määräyksiin sisältyy myös kolmen vuoden enimmäisaika opetussuunnitelman käyttöönotosta, jona aikana ennen uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa (1.8.2018 alkaen) yleisen oppimäärän tai laajan oppimäärän opintonsa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan kumotun määräyksen mukaan laadittujen opetussuunnitelmia noudattaen (enintään 31.7.2021 saakka). Oppilaitos on voinut myös tarjota ennen uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa oppilaaksi otetuille oppilailleen mahdollisuuden siirtyä opiskelemaan uuden opetussuunnitelman mukaisia taiteen perusopetuksen opintoja. Oppilaiden siirtyessä opiskelemaan uuden opetussuunnitelman mukaisia opintoja osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen on tehty perustuen selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa hyväksi luettavien opintojen tavoitteisiin ja sisältöihin.

Opetushallitus kiinnittää myös huomiota siihen, että lakiehdotuksen 23 §:n 3 momentissa käytetään välttämättä termiä "muutetaan" ilman menettelyn tarkempia määrittelyjä, mikä voi mahdollistaa mielivaltaiset ratkaisut.

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Muu kommentti:

Opetushallitus pitää esitetyssä rahoitusjärjestelmän uudistuksessa myönteisenä, että siinä edettäisiin porrastetusti koulutuksen järjestäjien valtionosuusrahoituksen ennakoitavuuden ja toiminnan jatkuvuuden tukemiseksi. Ehdotuksen mukaan valtionosuusrahoituksen myöntämiseen sisältyisi myös nykyistä vähemmän harkintaa, kun kokonaisuusrahoituksen muodostavat perus- ja lisäosat määräytyisivät laskennallisesti. Opetushallitus katsoo, että kannustavuuselementtien lisääminen valtionosuusrahoitusjärjestelmään on tärkeää, jotta julkisella rahoituksella olisi nykyistä ohjaavampi vaikutus taiteen perusopetuksen kustannustehokkaaseen järjestämiseen ja oman toiminnan jatkuvaan kehittämiseen toimialalle asetettujen strategisten ja pedagogisten tavoitteiden suuntaisesti. Tämä työryhmän ehdotus uudeksi valtionrahoitusmalliksi kytkeytyy kuitenkin ehdotukseen yhdestä oppimäärästä, jonka tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta tulisi aiemmin tässä lausunnossa todetun mukaisesti vielä huolellisesti pohtia ja harkita.

Raportissa arvioidaan valtionosuustilastoinnin perusteella (2022–2024) sekä kustannustiedonkeruun (2025) tietojen pohjalta musiikin valtionosuusrahoituksen vähenevän uudistuksen alkuvaiheessa enintään kaksi prosenttia ja muiden taiteenalojen valtionosuusrahoituksen kasvavan 7–33 prosenttia.

Esitetty rahoitusmalli todetaan rakennetun siten, että koulutuksen järjestäjäkohtainen vuosittainen vähennys olisi enintään kahdeksan prosenttia. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että toteutuessaan valtionosuusrahoituksen enimmäisvähennys edellyttäisi todennäköisesti äkillisiä ja merkittäviä sopeutustoimia koulutuksen järjestäjältä.

Muu kommentti:

Työryhmä on päätenyt ehdotuksessaan siihen, että kaikkien uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen olisi haasteellista ilman 10 miljoonan euron määrärahalisäystä taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoitukseen. Määrärahalisäys nähdään edellytyksenä erityisesti taiteen perusopetuksen taiteenalakohtaisen alueellisen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiselle nykyistä kattavammasi. Opetushallitus pitää esitettyä valtionosuusrahoituksen lisäystä sinänsä perusteltuna ja tarpeellisena uudistukselle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta, mutta julkisen talouden tilanne ja näkymät huomioon ottaen työryhmän valtionosuusrahoitusta koskevissa esityksissä olisi voitu päätyä myös kustannusneutraaliin ehdotukseen lähivuosien osalta.

Muu kommentti:

Esitetystä valtionrahoitusmallista, toteuttamisvaihtoehtoista ja koulutuksen järjestämisluvista:

Työryhmän ehdotusta uudeksi valtionrahoitusmalliksi olisi tarpeellista kuvata luvussa 4.1 seikkaperäisemmin esimerkiksi suoritteiden toteutuksen tarkastelemisen osalta. Raportissa ei riittävällä tavalla avata suoritemäärien laskennan suhteellisuutta lisäosan suoritemäärän

vahvistamisessa huomioon otettavan oppilasmäärän ja oppimäärän suorittaneiden oppilasmäärän painoarvon määrittymisen osalta; Miten toteutuneen opetustuntimäärän lisäksi rahoituksen perusteeksi otettaisiin toteutunut oppilasmäärä ja oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrä. Lisäksi epäselväksi jää säädettäväksi ehdotetun koulutuksen alueelliseen saatavuuteen liittyvän vähimmäistason määrittymisen tarkemmat perusteet.

Opetushallitus toteaa, että raportissa kuvataan valitettavan niukasti muita toteuttamisvaihtoehtoja, joita työryhmätyöskentelyssä on mahdollisesti pohdittu valtionosuusrahoitusmallin tai oppimäärien tai -määrän lähtökohdiksi. Raportissa ei esimerkiksi avata perusteita ratkaisuesitykselle, jossa kumottavan lain nojalla myönnetty koulutuksen järjestämisluvut jäisivät ehdotetun lain voimaan tullessa voimaan ja kumottavassa laissa tarkoitetut koulutuksen järjestäjät jatkaisivat toimintaansa ehdotetussa laissa tarkoitettuina koulutuksen järjestäjinä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien taiteen perusopetuksen järjestämislupien uudelleen haettavaksi asettamiselle olisi voitu nähdä vahvat, uudistukselle asetettuja tavoitteita tukevat ja niitä vauhdittavat perusteensa. Onhan työryhmän tehtävänä ollut valmistella ehdotus koko koulutusmuodon lainsäädännön uudistamiseksi sisällyttäen siihen myös valtionrahoitusjärjestelmän uudistamisen.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Muu kommentti:

Muutosehdotuksen 20 §:n säännös madaltaisi yhteen oppimäärään siirtymisen myötä opettajilta vaadittavaa kelpoisuutta nykyiseen laajan oppimäärän mukaiseen opetukseen verrattuna. Yleisen käsityksen mukaan tätä ei voi pitää opetuksen laatua tukevana toimenpiteenä. Opetushallitus esittää harkittavaksi, että taiteen perusopetuksen opettajilta vaadittavaa kelpoisuutta ei madallettaisi verrattuna nykyiseen laajan oppimäärän mukaisen opetuksen antamiseen edellytetystä kelpoisuudesta.

Toisaalta, jos kelpoisuusvaatimukset määriteltäisiin nykyisen laajan oppimäärän mukaisesti kaikkeen taiteen perusopetukseen, taiteen perusopetuksen opettajien kelpoisuusvaatimukset muuttuisivat tällöin vaativimmiksi niille koulutuksen järjestäjille, joiden oppilaitoksissa on nykyisellään mahdollista suorittaa taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Muu kommentti:

Opetushallitus esittää vielä pohdittavaksi, onko järjestämislupahakemuksen liitteistä tarkoituksenmukaista säätää taiteen perusopetuksesta annetun lain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Yleinen kommentti:

Työryhmä arvioi esityksessään lakiuudistuksen vaikutukset viranomaisten toimintaan (luku 4.2.3., s. 39–40) melko vähäisiksi. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että uudistuvat säännökset tuovat niiden laajuudesta riippumatta hallinnollista työtä, jota sisältyy etenkin siirtymä- ja toimeenpanovaiheeseen paljon. Esimerkiksi taiteen perusopetuksen järjestämislupien tekninen uudistaminen ja ajantasaistaminen tuo lisätyötä ja myös selvitettävää.

Taiteen perusopetuksen valtionavustuksia koskevat työryhmän esitykset eivät välttämättä vähennä työmäärää. Vaikka valtionavustushakuja avattaisiin tulevaisuudessa samanlaisina eri ryhmille, niin ne myös moninaistaisivat valtionavustuksen hakijajoukkoa. Kasvavat kohderyhmät voivat lisätä valtionavustushakujen valmistelu- ja käsittelytyötä.

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Hartikainen Mikko

Opetushallitus - Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö - yksikkö, Kasvatus, koulutus ja osaaminen -päätoiminto